

Tècniques Terapèutiques en Fisioteràpia de l'Aparell Locomotor

Codi: 102979

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OB	2	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: María Concepción Delgado Sierra

Correu electrònic: MariaConcepcion.Delgado@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Alejandro Ginés Puertas

Jon Alexis Latorre Leal

Victor Fernandez Blanco

Prerequisits

No hi ha prerequisits de matrícula.

L'equip docent recomana haver cursat i assolit les següents assignatures: Anatomia Humana I i II, Funció del Cos Humà, Biofísica i Biomecànica, Fonaments de Fisioteràpia, Metodologia Científica, Conceptes Clínics Patològics i Avaluació Clínica i Instrumental en Fisioteràpia de l'Aparell Locomotor.

Objectius

L'assignatura es programa al segon curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de Fisioteràpia de l'Aparell Locomotor. Constitueix part de la base de la formació en mètodes i procediments fisioterapèutics.

Els objectius de l'assignatura són:

- Conèixer les tècniques, mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques encaminades a la pràctica clínica.
- Integrar els coneixements adquirits de fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari i de l'atenció primària i comunitària.
- Identificar i definir quins són els objectius plausibles del tractament fisioterapèutic.

- Aprendre a planificar el tractament de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor en base als objectius que es volen assolir.
- Adquirir els valors ètics i professionals necessaris per a la pràctica clínica.

Competències

- Analitzar i sintetitzar.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Organitzar i planificar.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar.
2. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions de la fisioteràpia en les diferents especialitats clíniques que tracten les afeccions de l'aparell locomotor.
3. Aplicar mètodes específics d'intervenció de fisioteràpia per promoure hàbits de vida saludables, en relació amb l'aparell locomotor, a través de l'educació per a la salut.
4. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic en alteracions de l'aparell locomotor.
5. Descriure i analitzar el moviment humà.
6. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basada en l'evidència en les alteracions del sistema musculoesquelètic.
7. Descriure i aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
8. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
9. Descriure les guies de bona pràctica clínica aplicades a les alteracions de l'aparell locomotor.
10. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
11. Enumerar els diferents tipus de material i aparells que cal utilitzar en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
12. Establir hipòtesis diagnòstiques de fisioteràpia a través de casos clínics amb alteracions del sistema musculoesquelètic.
13. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
14. Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor.

15. Localitzar mitjançant la palpació en superfície els diferents músculs.
16. Organitzar i planificar.
17. Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
18. Raonar amb sentit crític.
19. Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema musculoesquelètic.
20. Resoldre problemes.

Continguts

Conceptes bàsics i habilitats tècniques necessàries per a una correcta realització del tractament de fisioteràpia.

BLOC 1: L'Exercici Terapèutic i Tècniques Manuals.

- Presentació de l'assignatura.
- Cinesiteràpia.
- Mecanoteràpia, Suspensoteràpia i Polixoteràpia.
- Entrenament muscular.
- Reentrenament de la capacitat aeròbica.
- Estiraments miotendinosos.
- Reeduació propioceptiva.
- Massoteràpia.

BLOC 2: Els Agents Físics.

- Electroteràpia de baixa, mitja i alta freqüència.
- Fototeràpia
- Termoteràpia superficial: teràpia per fred i teràpia per calor.
- Termoteràpia profunda.
- Hidroteràpia.

Metodologia

La docència es basa en classes teòriques i pràctiques.

Tant a les classes teòriques com a les classes pràctiques es demanarà la participació activa dels alumnes.

Serà requisit per a la realització de les classes pràctiques:

- Que l'alumne vesteixi roba còmoda que faciliti l'aplicació de les tècniques a treballar en cada classe.
- Que cada alumne porti un llençol per a la llitera i una tovallola.
- Que l'alumne compleixi amb les normes d'higiene pròpies del professional sanitari que s'explicaran el primer dia de classe.

Queda totalment prohibit fer gravacions d'imatge o enregistraments d'audio durant les classes tant teòriques com a les pràctiques, sense l'autorització prèvia del professor.

Queda totalment prohibit l'ús del material gràfic o apunts proporcionats pels professors fora de les plataformes de moodle de UAB i que no sigui amb la finalitat pròpia de l'estudi de l'assignatura per part de l'alumne. En cas que es detecti l'ús inadequat d'aquest material, es prendrà les mesures adients.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS (SCC)	5	0,2	1, 2, 4, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19
TEORIA (TE)	24	0,96	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19
Tipus: Supervisades			
PRESENTACIÓN / EXPOSICIÓN ORAL DE TRABAJOS	27	1,08	1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Autònomes			
ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / ELABORACIÓ DE TREBALLS/ INFORMES D'INTERÉS.	73	2,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura contempla els següents apartats:

El 25% de la nota final serà l'avaluació continuada (nota mínima per aprovar un 5):

- Prova d'avaluació autèntica de l'informe escrit del treball d'investigació (15%) Aquesta avaluació es farà mitjançant un informe escrit del treball d'investigació en referència a les Tècniques de Fisioteràpia del temari de l'assignatura i/o temes relacionats amb temari de l'assignatura. També forma part de l'avaluació l'entrega de lectura crítica d'articles que formaran part de l'informe escrit final del treball d'investigació (individual i grupal).

- Avaluació oral del treball d'investigació mitjançant prova estructurada (5%). Presentació oral del treball d'investigació amb suport multimèdia i posterior defensa del treball davant la classe i els professors.

- Avaluació de l'Assistència i Participació activa a classe mitjançant exercicis d'avaluació continuada (casos pràctics, proves escrites objectives de selecció d'ítems de selecció múltiple o proves escrites objectives de selecció d'ítems de resposta alterna, entre d'altres activitats) (5%). Es farà una prova final mitjançant una prova d'avaluació per escrit d'un supòsit pràctic. La nota mínima per aprovar és 5

El 45% de la nota final serà l'avaluació escrita teòrica:

- Prova final escrita objectiva de selecció d'ítems d'elecció múltiple .Aquest examen avaluarà tot el temari impartit de Teoria. Si l'alumne l'aprova quedarà exempt de presentar-se a l'examen de recuperació de juny. La prova consta de 40 preguntes de resposta múltiple amb 4 possibles respostes per pregunta de les quals

1 és correcta. Les preguntes incorrectes descompten 0.25. Les preguntes no contestades no puntuen. La nota mínima per aprovar és un 5.

- Prova de recuperació escrita (Teoria). La prova consta de 40 preguntes de resposta múltiple amb 4 possibles respostes per pregunta de les quals 1 és correcta. Les preguntes incorrectes descompten 0.25. Les preguntes no contestades no puntuen. La nota mínima per aprovar és un 5. La nota màxima (i que serà la que es tindrà en compte per fer el càlcul de la nota) serà d'un 7, independentment de que la nota assolida en aquest exàmen sigui superior a un 7.

Aquest examens seràn presencials, En cas de circumstàncies excepcionals que no ho permetin, es farà aquesta avaluació mitjançant plataformes virtuals (qüestionaris moodle, google forms,..)

El 30% de la nota final serà l'avaluació pràctica

- Prova d'avaluació clínica i estructurada. L'alumne haurà de realitzar correctament 3 procediments de les habilitats clíniques treballades als seminaris pràctics. Es valorarà un raonament oral que justifiqui els diferents passos dels procediments executats. Serà avaluat el paper, com a fisioterapeuta, que interpreti l'alumne durant la prova. La nota mínima per aprovar és un 5.

- Prova final de Recuperació de les Pràctiques. Els alumnes que no hagin superat l'examen de pràctiques podran optar a una prova final de recuperació de Pràctiques. La nota mínima per aprovar és un 5.

Les proves es faràn de forma presencial. En cas de circumstàncies excepcionals que no ho permetin, l'Equip docent valorarà la possibilitat de fer-les mitjançant proves avaluatives escrites de supòsits pràctics mitjançant plataformes virtuals (qüestionaris moodle, google forms,..) i/o entrega de treballs relacionats amb els continguts pràctics.

Les convocatòries d'examen i de revisió d'examen (dia, hora, aula, etc...) s'anunciaran a través del campus virtual de la UAB. El procediment de revisió de les proves s'ajustarà a la normativa vigent de la UAB i en tot cas serà de forma individual amb l'alumne. Un cop realitzada l'Avaluació Final l'alumne també podrà demanar revisió de totes les proves realitzades durant l'assignatura.

Es consideren com a criteris per assignar la qualificació de NO AVALUABLE els següents:

- No presentar-se a alguna de les proves d'avaluació (contínua, escrita teòrica (final i recuperació) o pràctica (avaluació clínica estructurada i recuperació)).

- Faltar més del 30% de les classes pràctiques.

Assistència a classe:

- Classes teòriques. L'assistència no és obligatoria però si altament recomanable ja que és durant aquestes classes que es treballaran els exercicis d'avaluació continuada.

- Seminaris de casos clínics. L'assistència és obligatòria al 100%. S'acceptarà falta justificada per causa mèdica (amb el corresponent justificant mèdic). Cada falta injustificada descomptarà 0.5 punts de la nota final de l'assignatura

- Classes pràctiques. L'assistència és obligatoria al 100%. S'acceptarà falta justificada per causa mèdica (amb el corresponent justificant mèdic). Cada falta injustificada descomptarà 0.5 punts de la nota final de l'assignatura, sempre i quan aquestes no superin el 30% del total.

En cas de circumstàncies excepcionals que no permetin l'assistència presencial a les classes, es faràn servir les plataformes digitals (TEAMS, ZOOM,..). En el cas de les classes pràctiques i dels seminaris de casos clínics, l'assistència serà obligatòria en els mateixos termes que si fos presencial (100%) i es farà mitjançant la connexió a les diferents plataformes seguint indicacions de l'Equip docent.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe. Casos clínics	5%	1	0,04	2, 3, 4, 7, 8, 12, 13, 18, 19, 20
Avaluació de tipus pràctic mitjançant avaluació clínica i estructurada.	30%	1	0,04	2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Avaluació escrita teòrica mitjançant proves objectives de selecció d'ítems d'elecció múltiple.	45%	1	0,04	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 19
Entrega de treballs escrits.	15%	1	0,04	1, 6, 10, 13, 16, 18, 19
Presentació oral i defensa oral del treball d'investigació mitjançant proves estructurades.	5%	1	0,04	1, 6, 13, 16, 18

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA::

BLOC 1: L'Exercici Terapèutic i Tècniques Manuals.

- Fernández C, Melián A. Cinesiterapia. Bases Fisiológicas y Aplicación Práctica. 2ª ed. Elsevier España S.L.; 2019.
- Brody L, Hall C. Therapeutic Exercise. Wolters Kluwer. 2017
- Aramburu C, Igual C, Muñoz E. Fisioterapia General: Cinesiterapia. Madrid: Síntesis; 1996.
- Adler Beckers B. La Facilitación Neuromuscular Propioceptiva en la Práctica. Editorial Médica Panamericana S.A.; 2012.
- Tarantino F. Entrenamiento Propioceptivo. Principios en el diseño de ejercicios y guías prácticas (inclou versió digital). Editorial Panamericana; 2017
- Cano de la Cuerda R, Martínez Piedrola RM, Mangolarre Page JC. Control y Aprendizaje Motor (inclou versió digital). Panamericana; 2017
- Geoffroy C. Guía Práctica de los Estiramientos. Badalona: Ed. Paidotribo; 2011.
- Ylinen J. Estiramientos terapéuticos. Barcelona: Elsevier Masson; 2009.
- Casanova E. et al. Manual d'activitat física en Atenció Primària. BCN. Departament de Salut-ICS; 2009.
- Martínez J. Poleas y suspensiones en la actividad física y fisioterapia. Madrid: Aran; 2008.
- Pescatello L, American College of Sports Medicine. ACSM's guidelines for exercise testing and prescription. 10th edition. Philadelphia: Wolters Kluwer/ Lippincott Williams & Wilkins Health. 2017
- Coburn J, Malek M. Manual NSCA. Fundamentos del Entrenamiento Personal. 2ª ed. Paidotribo; 2016
- Haff G, Triplett N. Principios del Entrenamiento de la Fuerza y del Acondicionamiento Físico. 4ªed. Paidotribo. 2017
- Vilar E, Sureda S. Fisioterapia del aparato locomotor. Madrid: McGraw-Hill; 2005.
- Torres M, Salvat I. Guía de Masoterapia para Fisioterapeutas. Ed. Panamericana, Madrid; 2006.
- Fritz S, Fritz L. Mosby's Fundamentals of Therapeutic Massage. 7ª ed. Elsevier. 2020

- Fritz S, Fritz L. Mosby's Essential Sciences for Therapeutic Massage. Anatomy, Physiology, Biomechanics and Pathology. 6ª ed. Elsevier. 2020
- Clay J, Allen L, Pounds D. Basic Clinical Massage Therapy. Integrating Anatomy and Treatment. Wolters Kluwer. 2015
- Vazquez Gallego J. Manual del Profesional del Masaje. Paidotribo; 2009
- Alcántara S, Hernández MA, et al. Fundamentos de fisioterapia. Madrid: Síntesis; 2000.
- Génot C, Neiger H, Leroy A et al. Kinesioterapia. Volúmenes I y II. Buenos Aires: Panamericana; 1989.
- Laurelle C, Charles C. Mécanothérapie pratique. París: Frison-Roche: 1996.

BLOC 2: Els agents físics.

- Albornoz Cabello M, Maya Martín J, Toledo Marhuenda JV. Electroterapia práctica. Avances en investigación clínica. Barcelona: Elsevier; 2016.
- Cameron MC. Agentes físicos en rehabilitación. De la investigación a la práctica. 5ª edición. Barcelona: Elsevier; 2018.
- Rodríguez Martín JM. Electroterapia en Fisioterapia (inclou versió digital). 3ª edición. Madrid: Panamericana SA; 2014.
- Watson T, Nussbaum E. Electrophysical Agents. Evidence-based Practice. 13 ed. Elsevier; 2020
- Crépon F. Electrotherapie et Physiotherapie. Applications en Reeducation et readaptation. Elsevier; 2012
- Banacloy E, Barrios F. Diatermia capacitiva y resistiva. La excelencia en fisioterapia. AIDCR. 2018
- Aramburu de Vega C, Muñoz E, Igual C. Electroterapia, Termoterapia e Hidroterapia. Madrid: Síntesis; 2003.
- Morral Fernández A. Electrodiagnóstico y electroestimulación de músculos denervados. Fisioterapia 2001;23(monográfico 2)23-35.
- Plaja J. Analgesia por medios físicos. Madrid: Mc Graw-Hill-Interamericana; 2002.

RECURSOS ONLINE

- Bases de dades de Fisioteràpia;
- PEDro: <https://www.pedro.org.au/spanish/>
- PubMed: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
- Cochrane Library: <https://www.cochranelibrary.com/>
- Enfispo: <http://alfama.sim.ucm.es/isishtm/enfispo/>
- Servei de Biblioteques. UAB: <https://www.uab.cat/web/guias-tematicas/fisioterapia/bases-de-datos-fisioterapia-1345805824420.html>
- Xarxes socials /grups d'investigació i divulgació (facebook, blogs,...)
- Pain Decoded: <https://www.facebook.com/PAINdecoded/>
- Educando en movimiento. EA Fisiorehab: <https://www.facebook.com/eafisiorehab>
- Physio Network Español: <https://www.facebook.com/PhysioNetworkEspanol/>

TREBALL D'EVIDÈNCIA CIENTÍFICA:

- Guía práctica de lectura crítica de artículos científicos originales en Ciencias de la Salud. 2012. http://www.ingesa.msssi.gob.es/estadEstudios/documPublica/internet/pdf/Guia_practica_de_lectura.pdf
- Martínez Rodríguez, LJ: Como buscar y usar información científica. Guía para estudiantes universitarios. Biblioteca, Universidad de Cantabria. 2016. http://eprints.rclis.org/29934/7/Como_buscar_usar_informacion_2016.pdf
- Normas de Vancouver. <https://referenciasbibliograficas.com/citar-en-vancouver/>